

den almindelige Regel ikke passer, i sin Anvendelse paa Virkeligheden. Vil man derfor have Collisionen, saa skal man søge saa at sige at omcirkle den, og at indskrænke det Gebeet, hvorpaa den bevæger sig, saameget som muligt. Vi skulle, for at undgaae disse Troescollisioner, altsaa søge at udsønde det Gebeet, hvori Collisionen ikke findes, udsønde Folketirken, udsønde de andre anerkjendte Confessioner, hos hvilke disse Collisioner ikke finde Sted, og da bliver der igjen kun den lille Brøk tilbage, for hvilken Collisionen gjelder; men denne Collision vil da lettere kunne afgjøres for den lille Brøks Vedkommende, ved at see hen baade til dens Stilling i Forhold til Staten og til dens Stilling i Forhold til de andre allerede anerkjendte og ordnede kirkelige Samsfund.

Der er desuden med Hensyn til dette Forslag gaaet ud fra en Anskuelse, som flere Gange er traadt frem, og som jeg anseer for stridende mod Grundloven. Der blev nemlig yttret ved den indledende Behandling af den Deputerede for Ringkjøbing Amts 1ste District (B. Schøler), at Grundloven giver Borgerne Ret til at forene sig i Samsfund, for at dyrke Gud paa den Maade, som dem bedst synes. Den ærede Deputerede for Aalborg Amts 3die District (Née) yttrede, at Grundloven hjemlede Borgeren Ret til at dyrke Gud paa den Maade, som han selv vil, og disse Ord bleve aldeles tiltraadte af den ærede Deputerede for Holbæk Amts 1ste District (B. Christensen). I Dag har vi hørt den ærede Forslagsstiller yttre, at vi have Frihed til at troe hvad vi ville; men derom siger Grundloven ikke et Ord. I det oprindelige Udkast til Grundloven, saaledes som det blev fremlagt, men ikke, saaledes som det blev vedtaget, og nu er besvoret af os, der stod rigtignok de Ord, at Enhver skal have Lov til at dyrke Gud paa hvad Maade han selv lyst, eller noget lignende; men de bleve forandrede, og nu staaer der i Grundloven, at vi have Lov til at dyrke Gud paa den Maade, som stemmer med vor Overbeviisning, altsaa: med vor religiøse Overbeviisning; men det er noget andet end at dyrke Gud efter vor egen Billie eller som vi selv lyst, thi naar vi holde os til Grundlovens Ord, saa ere vi inde paa det religiøse

Gebeet, nemlig paa Overbeviisningens Gebeet; men naar vi sige, at vi have Lov til at dyrke Gud som vi selv ville, som os tykkes, som os lyst, da ere vi inde paa Vilkaarlighedens og paa det utæmmede Frihedsgebeet og det horer ikke hjemme her. Men fra denne Anskuelse er der gaaet ud hele Veien igjennem, og flere ærede Talere have hentydet dertil, saa jeg anseer det som en Grundmangel ved selve Forslaget.

Sluttelig vil jeg blot med Hensyn til hvad der flere Gange er fremført om det Forhold, hvori det nærværende Forslag stiller sig til Folketirken, udtale det som min Mening, at jeg gjerne ønsker, at de afvigende Troesbefjendere, og selv de, som hverken have Tro eller Religion, faae den fulde Frihed til at slutte borgerlige Sætestaber, faae al den Frihed, som Grundloven hjemler dem. I denne Henseende samstemmer jeg aldeles med den ærede Rigsdagsmand fra Frederiks (Ottesen), som yttrede sig igaar. Men jeg mener, at de ikke skulle have denne Frihed efter dette Lovforslag, og jeg vil derfor stemme imod dette, medens jeg med Glæde vil hilse ethvert andet Lovforslag, som, uden efter min Mening at gaae den bestaaende Folketirke for nær, vil ordne disse afvigende Befjenderes Forhold med al mulig Liberalitet. Og i den Henseende maa jeg sige, at jeg antager, man vilde gaae Folketirken for nær, dersom man vilde formene den sin gyldige Ret til at erklære: at de, som ikke ville vies efter Kirkens Skikke, skulle gaae ud af Kirken. Jeg vilde nødig, at Folketirken skulde være, saa at sige, et Pulterkammer, i hvilket man kaster alle dem ind, som ellers ikke i religiøs Henseende kan finde Plads rundt omkring i andre kirkelige Samsfund i Landet. Man maa ikke forlange, at Folketirken skal modtage dem, som maastee befjende sig med Munden dertil, men i Gjærningen afvige fra dens Lærdomme og Ritus, eller at vi skulle beholde i Folketirken dem, som ikke engang med Munden ville befjende sig dertil, men som blot, saa at sige, blive deri, fordi de ikke ville have den Ueilighed at gaae ud af den. Jeg mener, at Folketirken i den Henseende maa have den selv